

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-2

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54

Vě umě 3

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editor, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Kovový závěsek ve tvaru zvířete (viz obr. 5 na str. 136)
Metallic animal figurine pendant (see Fig. 5 on page 136)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

se nachází přibližně 1,5 km severovýchodně od středu intravilánu města a je situována v nadmořské výšce od 316 do 318 m, na úpatí členitého severozápadního svahu, který klesá z vrchu Hvízdalka (442,4 m n. m.) k levé straně nivy Řičanského potoka. Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-02, určena krajními body o souřadnicích 50:350 a 54:351 mm od Z:J s. č.

V uvedeném místě byly zachyceny pozůstatky 2 staveb s podlahou částečně zapuštěnou pod úroveň terénu, základy vyzděnými z lomových kamenů a otopným zařízením. Jednu z nich je možné na základě získaného keramického zlomku datovat rámcově na přelom raného a vrcholného středověku.

Petr Kos, Michal Přichystal

Resumé

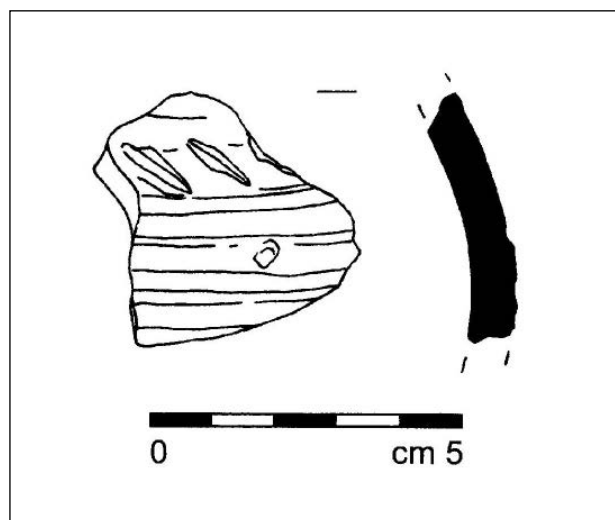
Rosice (Kat. Rosice u Brna, Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Plachty“ wurden 2 mittelalterliche Grundlagen der Grubenhäuser entdeckt.

RUDKA (OKR. BRNO-VENKOV)

Střední část intravilánu (mezi domy č. p. 4, 5 a 46). Novověk. Vesnice. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK 617689.11:1153452.72.

V dubnu roku 2012 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum ve střední části intravilánu obce (mezi domy č. p. 4, 5 a 46) v souvislosti s výstavbou splaškové kanalizace. Lokalita se nachází v nadmořské výšce okolo 442 m, v údolní nivě po pravé straně říčky Bobravy. Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, list 24-32-16, určena bodem o souřadnicích 2:130 mm od Z:J s. č.

Obr. 116. Slavkov (okr. Opava), Lipová ulice. Keramický fragment.

Abb. 116. Slavkov (Bez. Opava), Lipová-Straße. Das keramische Fragment.

Liniové výkopy v uvedeném prostoru porušily asi 1,5 m mocné novověké souvrství, které se zde vytvořilo jak přirozenou sedimentací erodovaného materiálu, tak umělým navážením a vyrovnáváním terénu.

Michal Přichystal

Resumé

Rudka (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung im Zentralteil der Gemeinde wurden neuzeitliche Schichten entdeckt.

RYCHVALD (OKR. KARVINÁ)

Kostel sv. Anny, p. č. 305, 319. Novověk. Kostel, hřbitov. Záchraný výzkum.

Ve druhé polovině roku 2012 byl realizován záchraný archeologický výzkum u kostela sv. Anny v Rychvaldu (č. akce Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště Ostrava 34/2012). Při ručním hloubení výkopů pro drenáž a nové okapové svody pracovníci narušili několik hrobů, zbylá část již byla odkrývána pouze archeologickou metodou a za přítomnosti antropologa.

Původní dřevěný katolický kostel zasvěcený taktéž sv. Anně stával jinde – nedaleko bývalého fojtství v místě dodnes uváděného jako tzv. starý hřbitov, cca 0,5 km od současného kostela. S převahou obyvatel protestantského vyznání v 16. století byl v letech 1595–1596 za podpory Bernarda Barského z Baště vystavěn nový protestantský kostel stylově ještě odpovídající pozdně gotickému slohu. Kostel prodělal několik změn; na místě původní sakristie vznikla na konci 19. století kaple Božího hrobu, nová sakristie pak byla vystavěna na opačné, tedy jižní straně. Tyto změny bylo možno postihnout také archeologicky, protože základy nové sakristie narušily starší pohřby. Na hřbitově okolo kostela se pohřbívalo do roku 1908. Hřbitovní zídka byla stržena za německé okupace, stejně jako zanikly veškeré pozůstatky hřbitova; dnes již hřbitov není

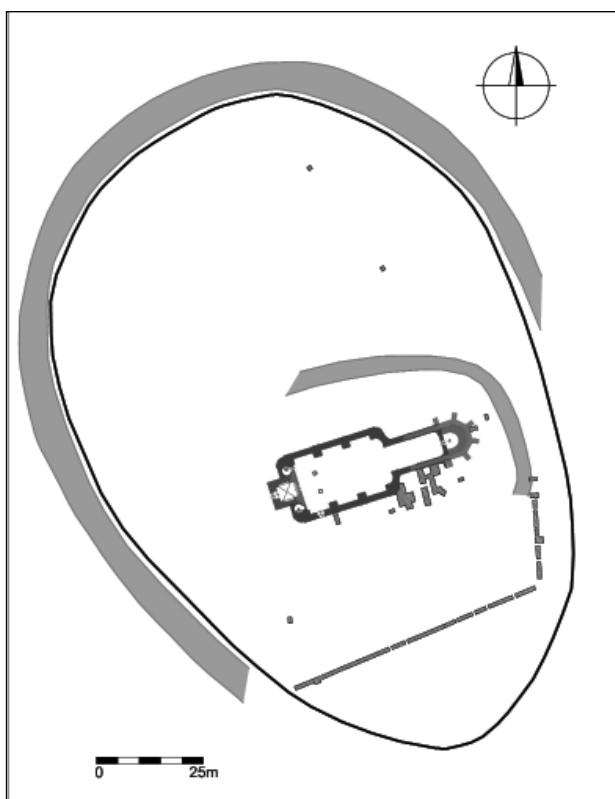
Obr. 117. Spytihněv. Začišťování stavebních článků z destrukce kostela v řečišti Moravy.

Abb. 117. Spytihněv. Bereinigung der Bauglieder aus der Kirchedestruktion im Morava-Flussbett.

vůbec patrný a okolo kostela se nachází zatravněná plocha se vzrostlými stromy.

Výkop pro drenáž lemoval obvod kostela zhruba v šíři 0,5 m. Zasáhl 206 hrobů a další dvě desítky objektů, u nichž lze tuto funkci předpokládat. Celkem bylo, ať již zcela nebo zčásti, preparováno 86 koster (ostatní se nacházely v profilech nebo byly zcela stráveny), z čehož 32 připadá na nedospělé jedince. Při zběžné statistice byly patrné minimálně čtyři horizonty pohřbívání spojené vždy se zrušením starších pohřbů, přičemž tři jsme schopni vyčlenit kromě stratigrafické pozice také na základě orientace hrobů. Nejstarší fáze dodržovala středověkou orientaci západ – východ, hlava pohřbeného směřovala k západu. Mladší pohřby pak byly orientovány sever – jih, přičemž průkazná poloha hlavy byla pouze ve východním a jižním sektoru, a to směrem k jihu. Nejmladší horizont pak byl při severní zdi kostela snadno zaměnitelný díky shodné orientaci s horizontem předchozím, ovšem orientace hrobů ve směru jih – sever v jeho rámci zcela převládala. Hrobovou výbavu tvořily běžné nálezy, jako medailony s náboženskými motivy, růžence a křížky. Ze součástí oděvů bylo nalezeno několik knoflíků a přezka opasku. V zásypech byly nalezeny tři krejčary z let 1858, 1859 a 1860.

Pavla Skalická

Obr. 118. Staré Město u Bruntálu, areál kostela Neposkvrněného početí Panny Marie. Situace archeologického výzkumu provedeného v roce 2011.

Abb. 118. Staré Město u Bruntálu, Mariä-Empfängnis-Kirche. Bezeichnung der Grabung im 2011.

Resumé

Rychvald (Bez. Karviná), St.-Anna-Kirche, Parz. Nr. 305, 319. Neuzeit. Kirche, Friedhof. Rettungsgrabung.

SLAVKOV (K. Ú. SLAVKOV U OPAVY, OKR. OPAVA)
Lipová ulice, parc. č. 1243/1-7. Středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s budováním infrastruktury pro šest rodinných domů byl při jižním okraji intravilánu obce proveden záchranný výzkum (2010–2011, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Ostrava, akce č. 55/11). V místech příjezdové komunikace a na parcelách budoucích staveb rodinných domů byla skryta ornice. Při ručním začišťení podorniční vrstvy byl nalezen jeden zdobený keramický fragment nádoby, rámcově datovatelný do 13. století (obr. 116) a menší shluk fragmentů mazanice. Dále bylo z této uloženiny získáno na tři desítky novověkých keramických fragmentů nádob, z nichž zhruba polovina nesla stopy po glazování. V západním

Obr. 119. Staré Město u Bruntálu, areál kostela Neposkvrněného početí Panny Marie. Superpozice pozdně románské apsidy a zdiva gotické boční kaple v jižním sousedství presbytáře.

Abb. 119. Staré Město u Bruntálu, Mariä-Empfängnis-Kirche. Überlagerung der spätromanischen Apside und des gotischen Mauerwerkes, stammend aus die Seitenkapelle, in südlicher Nachbarschaft des Presbyteriums.